

บทบาทนักสังคมสงเคราะห์กับการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ HIV Role of Social Worker in Helping HIV Infected Persons

พระไกรสิทธิ มนวิริโย

Phra Kraisit Manavirayo

วัดป่ารัตนมงคล

Watpa Ratanamongkol

Author for Correspondence: Email:khem13699@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ ต้องการศึกษบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์กับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของผู้ติดเชื้อ HIV ปัจจุบันสภาวะผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีปัญหาในการดำรงชีวิต มีเป็นจำนวนมาก และส่วนมากก็เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการป้องกันการติดเชื้อ พร้อมทั้งการดูแลและการรักษาผู้ติดเชื้อ HIV จึงเกิดปัญหาการอยู่ร่วมกันของผู้ป่วยกับสังคมซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ นอกจากนี้แล้วปัญหาในการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการของตัวผู้ป่วย และคนภายในครอบครัวในด้านการช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ จากทางภาครัฐหรือเอกชน นักสังคมสงเคราะห์ในฐานะที่เป็นวิชาชีพที่ต้องช่วยเหลือสังคม และเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้ทักษะในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็น ปัญหาบุคคล กลุ่มคน หรือแม้กระทั่งชุมชน นักสังคมสงเคราะห์จะเข้ามารับบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับ สหวิชาชีพอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น หมอ พยาบาล สาธารณสุข เพื่อช่วยบรรเทาและลดปัญหาของผู้ป่วยติดเชื้อ HIV เป็นการช่วยเหลือให้ผู้ป่วยติดเชื้อได้รับสวัสดิการ

คำสำคัญ: นักสังคมสงเคราะห์, บทบาท, ผู้ติดเชื้อเอดส์

Received: 07/12/63, Revised: 21/12/63, Accepted:22/12/63

Abstract

This academic article has the aim to study of role of social workers to help and correct the problems of HIV infected. There are many HIV facing the problem, lot of the problem cause from the understanding to protect infection including curing and healing HIV infected ones. This is one of the problems to stay with the people in community, also they do not know about getting social welfare or social service. Their family face with money deficiency. Social Work by social workers is one of the profession in society to help the society. Social workers have to use their skill to help the people in every level, individual, group, and community. Social workers work with interdisciplinary profession such as doctor, nurse, and public health to alleviate the problem of HIV infected person to access for social welfare.

Keywords: HIV Infected Person; Role; Social Workers

บทนำ

โรค HIV

โรค HIV เกิดขึ้น 5 มิถุนายน พ.ศ. 2524 (ค.ศ. 1981) ค้นพบ โรค HIV ครั้งแรกของโลกที่ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ ของสหรัฐอเมริกา ได้รายงานการค้นพบ โรค HIV อย่างเป็นทางการครั้งแรกของโลก โดยในรายงานระบุว่าพบคนไข้เป็นชายรักร่วมเพศจำนวน 5 คนที่เมืองลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนีย ป่วยเป็นปอดบวมจากเชื้อ นิวโมซิสติส แครินิอาย ทั้งที่เป็นคนแข็งแรงมากมาก่อน และไม่เคยใช้ยากดภูมิต้านทานใด ๆ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติพบว่า เซลล์ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภูมิต้านทานโรคของพวกเขานั้น ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติเหมือนคนทั่วไป และในที่สุดผู้ป่วยเหล่านี้ก็เสียชีวิต เพราะระบบภูมิคุ้มกันโรคบกพร่อง จึงเรียกโรคที่พบใหม่นี้ว่าโรคภูมิต้านทานบกพร่อง หรือ “โรคเอดส์” เนื่องจากปัจจุบันโรคการติดเชื้อ HIV ยังเป็นโรคที่ยังไม่มีการยืนยันแน่นอนในการทำการรักษาให้หายขาดได้ โรค HIV เป็นไวรัส ที่มีผลต่อการทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายหรือเซลล์ CD4 เป็นเซลล์เม็ดเลือดขาว ทำให้เกิดสภาวะโรคแทรกซ้อนของเชื้อโรคหรือไวรัสอื่นได้ง่าย ผู้ติดเชื้อไวรัส HIV ระยะเริ่มต้นหรือระยะแรก เชื้อไวรัสจะมีพัฒนาการเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการที่ผู้ป่วยติดเชื้อจะมีการเหมือนเป็นหวัด เจ็บคอหรืออาการท้องเสียอย่างรุนแรง หรืออาจมีอาการโรคผิวหนังตามมาด้วย เชื้อไวรัสแพร่กระจายได้ไว เสี่ยงต่อการที่ผู้ได้รับเชื้อจะนำเชื้อไปติดผู้อื่นได้ง่าย ระยะที่สองเป็นระยะสงบ ของเชื้อไวรัส HIV เชื้อไวรัสจะมีการพัฒนาช้าลง ส่งผลให้ผู้ติดเชื้อไม่มีอาการแทรกซ้อนใด ๆ เหมือนคนปกติ แต่การพัฒนาของเชื้อไม่ได้หยุดลง ระยะที่สามซึ่งเป็นระยะที่เรียกกันว่าโรค เอดส์ เป็นการพัฒนาเต็มที่ของเชื้อไวรัส HIV ส่งผลให้ร่างกายขาดภูมิคุ้มกันเนื่องจากไวรัสที่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่แล้ว และได้เข้าไปทำลายเซลล์ CD4 หรือเซลล์เม็ดเลือดขาวจนหมดสิ้น มีผลทำให้มีโรคแทรกซ้อน อาจมีอาการท้องเสียอย่างรุนแรง ไตหยุดทำงาน ตามเนื้อตัวมีรอยพุพองเป็นหนอง หรือผิวหนังอาจจะแห้งจนติดกระดูก และเสี่ยงต่อการเสียชีวิต จะเห็นได้ว่า โรคไวรัส HIV เป็นโรคที่มีการพัฒนาของตัวไวรัสและการแพร่กระจายของเชื้อได้ (อนุวัณณ์ กิระสุนทรพงษ์, 2559)

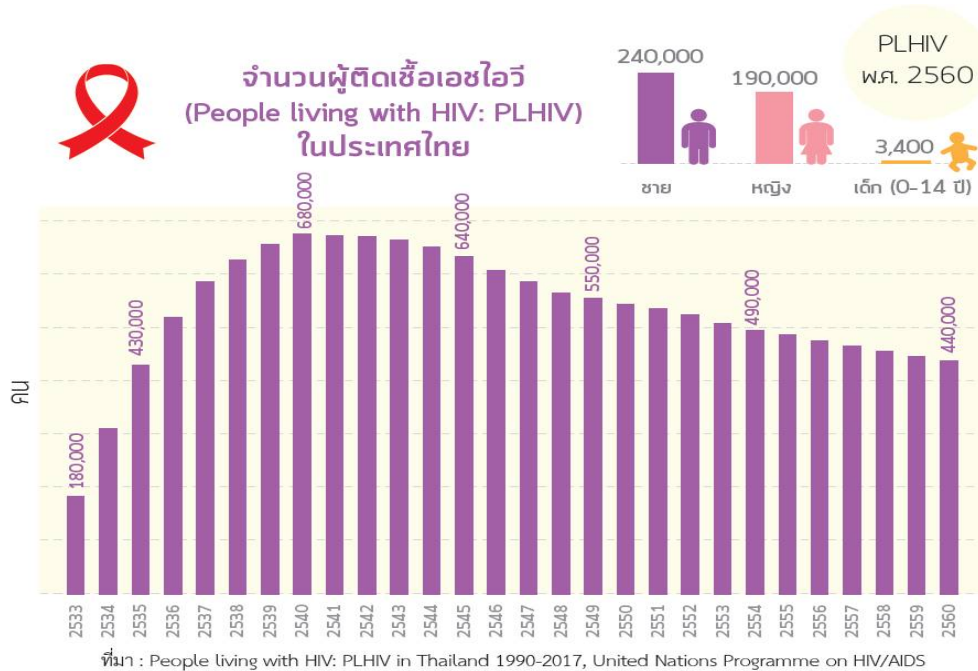
การแพร่กระจายของ HIV

การแพร่กระจายของ โรค HIV สามารถเกิดขึ้นได้ 3 ทาง คือ

1. ทางเพศสัมพันธ์ เป็นการแพร่เชื้อโดยตรงคือการมีเพศสัมพันธ์ หญิงชายหรือรักร่วมเพศ ชายกับชายก็ได้
2. ทางกระแสเลือด ส่วนมากจะติดต่อกันโดยการใช้เข็มฉีดยา เช่น การเสพยาเสพติดที่ใช้เข็มร่วมกัน การรักษาพยาบาลที่ไม่ได้ฆ่าเชื้ออุปกรณ์ก่อนรักษา การสักลายที่ใช้เข็มเดียวกัน การเข้าร้านเสริมสวยที่เจ้าของร้านไม่ได้ฆ่าเชื้ออุปกรณ์ก่อน
3. การติดจากมารดาสู่ทารก เป็นประเภทที่ยากแก่การป้องกัน การติดเชื้อไวรัสที่ติดเชื้อมารดาสู่ทารก ซึ่งเป็นการติดเชื้อที่มีมากที่สุดในปัจจุบัน เหตุเพราะว่า ตอนที่ทำการคลอดเด็ก เด็กจะได้สัมผัสกับเลือดและน้ำคล้ำของมารดาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีความเสี่ยงสูงที่เด็กจะได้รับเชื้อไวรัส HIV เป็นการติดเชื้อระหว่างคลอด หรือหากไม่ได้รับเชื้อระหว่างคลอด เด็กอาจได้รับภายหลังคลอดก็ได้ เนื่องจากการที่มารดาเลี้ยงบุตรด้วยนมของตัวเอง (นิพรรณพร วรมงคล, 2545)

สถานการณ์ผู้ติดเชื้อปัจจุบันในประเทศไทย

สืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัส HIV มีแนวโน้มผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น กรมควบคุมโรคได้ประเมินเมื่อปี 2561 มีผู้ติดเชื้อ HIV เป็นจำนวน 17 รายต่อวัน พบมากที่สุดในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 – 25 ปี และได้มีภาพกราฟการติดเชื้อ

(ข่าวTCU,2562)

การป้องกันการติดต่อเชื้อ HIV

ถึงแม้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส HIV ในปัจจุบันจะมีจำนวนผู้ป่วยที่น้อยลง แต่ก็ยังมีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในทุกวัน สิ่งสำคัญคือการป้องกันการติดเชื้อ ไม่ว่าจะเป็นการ ให้ความรู้เรื่องไวรัสแก่ประชาชน รวมทั้งการแนะนำแนวทางในการป้องกันอย่างถูกต้อง ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งสำคัญในการป้องกัน แม้โรคติดเชื้อ HIV จะเป็นโรคที่รุนแรงและอันตราย แต่การป้องกันก็ทำได้ง่าย โดยมีวิธีดังต่อไปนี้ การใช้ยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (ควรเลือกขนาดที่เหมาะสมและอ่านวิธีใช้ข้างก่อน) ไม่ใช่เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะพฤติกรรมเสพยาเสพติด รวมถึงเลือกสถานบริการสุขภาพที่มีมาตรฐาน สตรีมีครรภ์มีเชื้อไวรัส HIV หรือสงสัยว่ามีเชื้อและต้องการ การป้องกันโรคเอดส์ในทารกควรปรึกษาแพทย์เพื่อรับยาต้านไวรัส ซึ่งมีส่วนทำให้เชื้อหยุดชะงักลงได้ (กองบรรณาธิการ HD, 2560)

ปัญหาของผู้ติดเชื้อ HIV

จากความเป็นมาของโรคติดเชื้อไวรัส HIV การแพร่กระจายรวมไปถึงสถานการณ์ในประเทศไทยเกี่ยวกับการแพร่กระจายของไวรัส HIV และการป้องกัน ผู้เขียนได้กล่าวถึงในเบื้องต้น นำมาสู่การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ติดเชื้อ HIV โดยการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ติดเชื้อไวรัส ผู้เขียนจะขอยกเอาทฤษฎี “ความต้องการ” ของ มาสโลว์ มาเป็นทฤษฎีที่นำมาใช้เพื่อทำการวิเคราะห์แยกแยะสภาวะของปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ติดเชื้อ HIV และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่กระบวนการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการวิเคราะห์ปัญหาตามทฤษฎีความต้องการมีดังนี้

ความต้องการด้านกายภาพ เป็นหนึ่งในความต้องการที่ผู้ช่วยติดเชื้อและผู้คนส่วนมากก็มีความต้องการ คือต้องการด้านกายไม่ว่าจะเป็นด้านปัจจัยสี่ ด้านสิ่งของเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวก ด้านการรักษาพยาบาลซึ่งสำหรับผู้ติดเชื้อนั้นมีความต้องการในส่วนนี้สูง ด้วยสาเหตุที่โรคไวรัส HIV นี้เป็นโรคที่ต้องทำการรักษาแบบประคับประคองอาการ และยังไม่มีการยืนยันว่ามีการรักษาโรคไวรัสนี้ได้หายขาด แต่ต้องรับการรักษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ป่วยติดเชื้อมีสุขภาพร่างกายที่จะสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ จึงเกิดเป็นปัญหาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการเดินทางมาเพื่อทำการรักษาที่ต้องมาพบแพทย์ประจำ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ซึ่งเป็นปัญหาของผู้ป่วยติดเชื้อส่วนมาก เพราะการที่ต้องรับการรักษาอย่างต่อเนื่องนั้น อาจส่งผลกระทบต่อในด้านทรัพยากรด้านการเงินและรายได้ของตัวผู้ป่วยและครอบครัว

ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคง ความต้องการด้านความปลอดภัยเป็นความต้องการที่มีพื้นฐานมาจากความรู้สึกหรือจิตใจสำนึกที่ว่า มนุษย์มีกลไกในการป้องกันตัวเองจากสภาพแวดล้อมที่จะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเอง โดยการแสวงหาสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและสามารถคุ้มครองตนเองได้ และผู้ป่วยที่ติดเชื้อส่วนใหญ่ในระยะแรก มักจะไม่ยอมรับสภาพตนเองว่าเป็นผู้ได้รับเชื้อหรือเป็นผู้ติดเชื้อ จึงก่อให้เกิดปัญหาด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส ซึ่งยากต่อการควบคุมและก่อให้เกิดสภาวะที่เสี่ยงในการที่บุคคลอื่นในสังคมจะได้รับเชื้อโดยไม่ตั้งใจ ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาด้านความไม่ปลอดภัยต่อคนในสังคม

ความต้องการด้านสังคมและความรัก หากจะกล่าวถึงไวรัส HIV กับสังคมมนุษย์ในปัจจุบันยังเป็นโรคที่สังคมปัจจุบันนั้นให้ความรังเกียจ เนื่องจากเชื้อไวรัส HIV เป็นโรคที่มีการติดต่อกันทางกระแสเลือด การมีเพศสัมพันธ์ หรือผู้ที่ใช้สารเสพติดที่ใช้เข็ม ทำให้สังคมมีมุมมองต่อผู้ที่ติดเชื้อในทางลบ และมักโดนกีดกันจากสังคม เป็นปัญหาที่ทำให้ผู้ป่วยติดเชื้อไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้เป็นปกติ และอีกอย่างการที่สังคมที่ผู้ป่วยได้อาศัยอยู่ด้วยนั้น ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชนที่ผู้ป่วยอาศัย ขาดความรู้ความเข้าใจกับโรคไวรัส HIV ไม่ว่าจะเป็นการรักษา การป้องกัน หรือแม้กระทั่งการแพร่กระจายของโรค จึงเกิดเป็นสภาวะความกลัวจากสังคมที่จะติดเชื้อจากผู้ป่วยและจะกีดกันผู้ป่วยออกจากสังคมนั้น ๆ

ความต้องการด้านความสมบูรณ์ของชีวิต เป็นความต้องการที่มนุษย์ทุกคนต้องการในส่วนนี้ การที่ชีวิตทุกชีวิตได้เกิดมาและดำรงชีวิตอยู่บนโลกนี้นั้น ล้วนแล้วแต่มีความต้องการความสมบูรณ์แบบของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่หวังกันทั้งนั้น (บุญชรารัตน์ นาชัยโชติ, 2561)

ปัญหาแรกที่ได้รับเชื้อ HIV คือ ปัญหาการยอมรับในตนเองว่ามีการได้รับเชื้อ หรือติดเชื้อ จึงเป็นสาเหตุแรกที่เป็นปัญหาในเรื่องของการควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส HIV ที่เกิดปัญหาต่อสังคม ปัญหาการยอมรับจากสังคมโดยรอบ เนื่องจากโรคการติดเชื้อไวรัส HIV นั้นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นการติดเชื้อทางกระแสเลือด และยังเป็นโรคที่ยังไม่มีการยืนยันว่ามีการรักษาที่ขาดได้จากการติดเชื้อ มีเพียงการดูแลรักษาตามอาการของผู้ติดเชื้อ จึงมักไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว กลุ่มคน ชุมชนหรืออาจส่งกระทบถึงสถานที่ที่ผู้ติดเชื้อทำงาน สำหรับผู้ที่ติดเชื้อ ปัญหาในการเข้าถึงสวัสดิการในการดูแล และรักษาเนื่องจากผู้ติดเชื้อที่ต้องใช้ยา และต้องได้รับการตรวจเป็นประจำ และอีกอย่างที่เป็นปัญหาหลักเลยก็ว่าได้คือปัญหาการเยียวยาทางจิตใจหลังจากที่ผู้ติดเชื้อได้รับทราบผลการตรวจจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น จะปฏิเสธไม่ได้ว่าปัญหาผู้ติดเชื้อ HIV เป็นปัญหาหนึ่งของสังคมที่ต้องการ การเข้ามาดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ผู้ที่ติดเชื้อมีสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองในสังคม และไม่เป็นที่รังเกียจของสังคม (ธนา นิลชัยโกวิทย์, 2538)

การช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ HIV

แน่นอนบทบาทบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการดูแลผู้ป่วย ไม่ว่าจะการเจ็บป่วยด้วยโรคอะไรก็ตาม ด้วยบริบทที่เรียกกันว่าผู้ป่วย เราย่อมคิดถึงบุคลากรทางการแพทย์เป็นหลัก แต่การที่จะช่วยผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัส HIV นั้นต่างกันอย่างมากมาย สำหรับผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส HIV นั้นจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องมีบุคลากรที่ช่วยในการดูแลที่นอกจากการรักษาทางการแพทย์ เราอาจเรียกว่าผู้ดูแลทางจิตใจก็ได้ เนื่องจากการใช้ชีวิตหลังจากผู้ติดเชื้อได้ทราบว่าตัวเองได้รับเชื้อ HIV ซึ่งเป็นโรคที่ยังไม่มีการยืนยันว่ารักษาได้หายขาดได้ คงไม่เหมือนเดิม เพราะฉะนั้น ผู้ป่วยที่จะเข้าสู่กระบวนการรักษาทางการแพทย์ต้องควบคู่ไปกับการรักษาทางจิตหรือจิตเวช หรือขอปรึกษาจากนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อจัดสรรหาสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ติดเชื้อไม่ว่าจะเป็น การช่วยเหลือสวัสดิการของตัวผู้ป่วยเอง ครอบครัว หรือชุมชนที่อาศัยอยู่ เพื่อการดำรงชีวิตของผู้ป่วยที่ต้องใช้ชีวิตในสังคม บทบาทนักสังคมสงเคราะห์คือต้องช่วยเหลือผู้ป่วย ในการดำเนินชีวิต ให้อยู่ได้ในสถานะภาพผู้ติดเชื้อ HIV (ธนา นิลชัยโกวิทย์, 2538)

สรุปได้ว่า การติดเชื้อ HIV มีการติดต่อจากคนสู่คน โดยมีการแพร่กระจายทางกระแสเลือดไม่ว่าจะเป็น การมีเพศสัมพันธ์ การติดจากการเสพยา การติดจากการดาสู่เด็ก และมีการณรงค์การป้องกันการติดเชื้อในสื่อต่าง ๆ แต่ก็ยังมีผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นในทุกวัน จึงเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องมีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านการป้องกัน แก้ไขสภาพปัญหาของผู้ติดเชื้อในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการลดการระบาด และเป็นการช่วยเหลือในเรื่องของการรักษาของผู้ติดเชื้อ โดยที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่สวัสดิการที่ผู้ติดเชื้อ HIV ควรได้รับ เพื่อให้ตัวผู้ป่วยได้อยู่ร่วมกับสังคมและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในเรื่องต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต

นักสังคมสงเคราะห์

รองศาสตราจารย์ นันทนีย์ ไชยสุต คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้ความหมายของการสังคมสงเคราะห์ไว้ว่า การสังคมสงเคราะห์ หมายถึง การจัดให้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม หรือทั้งชุมชน โดยใช้หลักทฤษฎีการสังคมสงเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติ ผู้ที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่เรียกว่า นักสังคมสงเคราะห์จะต้องปฏิบัติงานนี้ โดยใช้หลักวิชาชีพ หรือนัยหนึ่งคือ ใช้หลักการ วิธีการ และกระบวนการของการสังคมสงเคราะห์ ไม่ใช่เพียงแค่หยิบยื่นสิ่งที่มีปัญหาต้องการก็เป็นอันใช้ได้ (พระยา นันทมนู, 2560)

วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เป็นหน่วยงานที่มุ่งในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของบุคคล กลุ่มคน และชุมชน เป็นงานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายเป็นการสร้างความสมดุลให้แก่สังคม การนำทรัพยากรที่มีภายในสังคมมาจัดสรรเพื่อเป็นสิ่งที่บรรเทาความเดือดร้อน ให้เข้าถึงบุคคล กลุ่ม และชุมชนที่มีปัญหาทางสังคม ไม่ว่าจะด้านปัจจัยสี่ ด้านสิทธิความเป็นมนุษย์ และความเป็นธรรมทางสังคม ด้านการรักษาพยาบาล รวมไปถึงการพัฒนาชีวิต เพื่อให้บุคคลดำรงชีวิตในสังคมได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพของสังคมที่ดำเนินไป ภายใต้กฎแห่งธรรมชาติ ว่าด้วยความเป็นมนุษย์ที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ และไหวพริบต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะการทำงานที่มีผลต่อมนุษย์โดยตรงนั้น อาจส่งผลในด้านกฎหมายที่ว่าด้วยการรักษาความเป็นสิทธิมนุษยชน และการที่จะเข้าถึงปัญหาต่าง ๆ นั้น นักสังคมสงเคราะห์ต้องใช้ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลของปัญหา เพื่อการวิเคราะห์แก้ไขสถานการณ์ทั้งต่อหน้าและระหว่างปฏิบัติงานในที่ทำงาน การปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่น หรือแม้กระทั่งการปฏิบัติงานโดยทั่วไปนั้น นักสังคม

สงเคราะห์ต้องเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการทำงานและเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ที่เข้ามาปรึกษาปัญหาทางสังคมและเป็นไปเพื่อการพัฒนาหน่วยงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (จงจิตต์ โสภณคุณาภรณ์, 2551)

บทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์กับการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ HIV

บทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ ในการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ หมายถึง การนำกระบวนการในการช่วยเหลือที่มีความต้องการ หรือปัญหาที่ผู้ป่วยมีความประสงค์ร้องขอความช่วยเหลือให้ผู้ป่วยติดเชื้อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้การยอมรับจากสังคม และเพื่อให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV เข้าถึงสวัสดิการ การช่วยเหลือไม่ว่าทางรัฐ หรือทางเอกชนที่มีการยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ บทบาทและหน้าที่ที่มีดังต่อไปนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการป้องกัน โดยให้ความรู้แก่ผู้ติดเชื้อ HIV และครอบครัว เพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้เข้าใจเกี่ยวกับโรคการติดเชื้อ HIV เป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสในครอบครัวและคนรอบข้าง
2. บทบาทหน้าที่ในการที่จะแก้ไขปัญหาผู้ติดเชื้อ HIV ส่วนใหญ่เป็นปัญหาการอยู่ร่วมกันในสังคม เหตุเพราะโรค HIV เป็นโรคที่คนในสังคมส่วนมากมีความรังเกียจ นักสังคมสงเคราะห์จึงมีบทบาทในการช่วยให้ผู้ป่วยกับสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยวิธีการทางสังคมสงเคราะห์
3. หน้าที่และบทบาทในการฟื้นฟูและบำบัดทั้งสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้ติดเชื้อ HIV ไม่ว่าในระยะสั้นหรือระยะยาว
4. หน้าที่และบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อ HIV ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ
5. หน้าที่และบทบาทในการพิทักษ์สิทธิสวัสดิการของภาครัฐที่ผู้ติดเชื้อ HIV ควรได้รับ
6. บทบาทหน้าที่ในการบริการสนับสนุนด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ติดเชื้อ HIV
7. บทบาทหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรทางสังคมเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ HIV
8. บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาวิชาการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนวิชาชีพให้แก่ผู้ป่วยติดเชื้อ HIV
9. หน้าที่บทบาทในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในการช่วยเหลือบุคคล กลุ่มคน และชุมชนต่อไป

บทบาทหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ที่ผู้เขียนได้เขียนในเบื้องต้นเป็นกระบวนการ ในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาของผู้ติดเชื้อ HIV ที่พบเจอส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตของตัวผู้ติดเชื้อให้อยู่ร่วมกันกับสังคม กลุ่มคนหรือชุมชนได้ด้วยตนเอง ภายหลังจากที่ได้รับทราบผลการตรวจว่าได้มีการติดเชื้อรวมไปถึงปัญหาในการรักษาสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดเชื้อ โดยมีขั้นตอนระบบต่าง ๆ ในกระบวนการการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ เป็นการแนะนำแนวทางในการช่วยเหลือไปจนถึงการจัดสรรหาทรัพยากรทางด้านสวัสดิการต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของสังคมสงเคราะห์ที่สามารถนำมาช่วยเหลือแนะนำผู้ติดเชื้อ ครอบครัว กลุ่มคน หรือแม้กระทั่งชุมชนได้ เพื่อให้สภาพปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้ติดเชื้อได้พบเจอให้บรรเทาหรือทุเลาลง และเป็นแนวทางที่มุ่งผลประโยชน์สูงสุด ที่ผู้ติดเชื้อควรได้รับการดูแล การเข้าถึงสิทธิที่ผู้ติดเชื้อควรได้รับจากทางภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชน ที่มีโครงการการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ HIV การเข้าถึงสภาพปัญหาที่ผู้ติดเชื้อได้รับความเดือดร้อน การวิเคราะห์ปัญหาแบบเป็นระบบขั้นตอน เพื่อทำการนำเสนอและจัดหาสวัสดิการที่มีในขอบเขตที่หน่วยงานสามารถจัดและสรรหาได้โดยมีขั้นตอนที่เป็นระบบ (จงจิตต์ โสภณคุณาภรณ์, 2551)

ทักษะและหลักการของนักสังคมสงเคราะห์ที่นำมาใช้ในการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ HIV

การช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อที่มีปัญหาจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ รวมไปถึงหลักการ ในการแก้ไขปัญหา เพราะฉะนั้นแล้วนักสังคมสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ หลักการ ในการ ดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ โดยความรู้และทักษะต่าง ๆ นักสังคมสงเคราะห์ต้องมีการพัฒนาสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และการช่วยเหลือในส่วนของผู้ป่วยติดเชื้อ HIV โดยมีทักษะและหลักการดังนี้

ทักษะการสร้างสัมพันธภาพทางวิชาชีพ เป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ คือ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นหรือความรู้สึกในความปลอดภัยระหว่างบุคคลโดยใช้หลักการ การยอมรับ เป็นการ สื่อสารที่ปราศจากอคติ

ทักษะการสังเกต เป็นการสังเกตในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ซึ่งตามปกติจะรวมไปถึงการสังเกตในเรื่อง ต่าง ๆ เช่น ทักษะคดีผู้ป่วย พฤติกรรมของตัวผู้ป่วย ปฏิกริยาการโต้ตอบของผู้ป่วยระหว่างการสัมภาษณ์ หรือ ระหว่างการถูกสังเกตขณะที่อยู่บ้าน และในที่ต่าง ๆ ตามสถานการณ์ หลักการที่มีทักษะการสังเกตคือหลักการ การมีส่วนร่วม โดยระหว่างสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมของผู้ป่วยที่ประสบปัญหานั้น นักสังคม สงเคราะห์ต้องเปิดโอกาส ให้ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อที่ประสบปัญหานั้นได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นกับ ปัญหาที่เกิดขึ้น และรับฟังข้อคิดเห็นของตัวผู้ป่วย

ทักษะการสัมภาษณ์ ส่วนมากมักจะใช้ทักษะนี้ร่วมกับทักษะการสังเกต โดยมีหลักการขึ้นอยู่กับ สถานการณ์เฉพาะหน้า โดยมีเป้าหมายคือ ข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ป่วย ติดเชื้อ การสร้างความเชื่อมั่นสร้างความไว้วางใจ หรือแม้แต่วิธีการศึกษาค้นคว้าความเป็นอยู่ประเพณี วัฒนธรรมของครอบครัวและตัวผู้ป่วยติดเชื้อ

ทักษะการเยี่ยมบ้าน เป็นการที่นักสังคมสงเคราะห์นำตัวเองไปสู่สิ่งแวดล้อมของผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อ โดยมีวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม การประเมินคุณภาพการ เป็นอยู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการช่วยเหลือ

ทักษะการจัดบันทึก การปฏิบัติงานทุกอย่างในหน่วยงาน ที่ต้องการนำผลการปฏิบัติงานมาใช้เพื่อ การปรับปรุง จะต้องมีการรายงาน เพื่อมีแนวทางการคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ การจัดบันทึกเป็นการเตือนความจำรวม ไปถึงเป็นข้อมูลอ้างอิงในการประกอบการนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ทักษะการบันทึกถือเป็นทักษะที่ สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในสำนักงาน หรือการออกพื้นที่สืบ หาข้อมูลแล้วแต่ต้องใช้การจัดบันทึกทั้งนั้น กรณีที่ยกเว้นในการจัดบันทึกคือ การที่บุคคลหรือผู้ใช้บริการ หรือผู้ป่วยติดเชื้อบุคคลนั้นไม่ประสงค์ให้ทำการจัดบันทึก แต่ส่วนมากนักสังคมสงเคราะห์จะนำข้อมูลที่จำได้ใน บางส่วนมาทำการบันทึกภายหลัง หลักการในการจัดบันทึกที่สำคัญคือ หลักการในการเก็บความลับข้อมูลของ ผู้ใช้บริการไม่ให้เผยแพร่ เพราะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการหรือผู้ที่ติดเชื้อ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูล ดังกล่าว จะส่งผลประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาแก่ผู้ป่วยติดเชื้อ

ทักษะการส่งต่อ การที่หน่วยงานต่าง ๆ ให้บริการทางสังคมมีข้อจำกัดในด้านนโยบาย และขอบเขตการ จัดบริการประเภทต่าง ๆ ซึ่งไม่อาจให้แก่ผู้ใช้บริการได้ครบทุกรูปแบบ ภายในหน่วยงานของตนเองในครั้งเดียว จึงจำเป็นต้องส่งต่อเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย และการบริการของหน่วยงานที่ส่งต่อ จุดประสงค์คือ เพื่อ ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา ของผู้ใช้บริการหรือผู้ป่วยให้ได้ผลดีที่สุด

ทักษะการยุติเรื่อง ตามปกติแล้วการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ การหาข้อมูล การวินิจฉัย การวางแผน การดำเนินการช่วยเหลือ การประเมินผล และการติดตามผลการปฏิบัติงาน กระบวนการสังคมสงเคราะห์ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งจะประกอบด้วยขั้นตอนการเริ่ม ขั้นตอนการปฏิบัติ และขั้นตอนการยุติ การยุติเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการปฏิบัติงานตามกระบวนการสังคมสงเคราะห์ ขั้นตอนนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากสองประการคือ การยุติที่เกิดจากผู้ให้บริการหรือผู้ป่วย และการยุติที่เกิดขึ้นจากนักสังคมสงเคราะห์ อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายอย่างเช่น ผู้รับบริการหรือผู้ป่วยมีคุณภาพที่ดีขึ้น สามารถช่วยเหลือตนเองจากสภาพปัญหาได้ หรือการช่วยเหลือผู้บริการอยู่นอกเหนือขีดจำกัด ด้านนโยบายของหน่วยงานของนักสังคมสงเคราะห์ (สุรางค์รัตน์ วศินารมณ, 2554)

การลงปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ HIV ภาคปฏิบัติ

จากการที่ผู้เขียนลงปฏิบัติงานจริง ในการช่วยเหลือ เคส กรณีของ เด็กหญิงแนน มีข้อมูลในเบื้องต้น ดังนี้ เด็กหญิง แนน อายุ 15 ปี ประสบปัญหาทางสังคมเป็นผู้ได้รับเชื้อ HIV ตั้งแต่กำเนิด ครอบครัวแตกแยก บิดา มารดาแยกทางกัน และทิ้งให้เด็กหญิง แนน อยู่กับน้องสาวของยาย อายุ 55 ปี บิดามารดาได้มีครอบครัวใหม่ ไม่ติดต่อมานาน ครอบครัวยายของเด็กหญิงแนนมีฐานะยากจน มีอาชีพเผาถ่านขาย รายได้ไม่แน่นอน

ข้อมูลประวัติเด็กหญิงแนนและครอบครัว จากการลงสำรวจพื้นที่และสอบถามยายของเด็กหญิงแนน ปัจจุบันเด็กหญิงแนน อาศัยอยู่บ้านเลขที่ xx หมู่ที่ x ต.ชุมแพ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกันมี 8 คนดังนี้ ยายทวด อายุ 94 ปี ไม่มีอาชีพ สุขภาพไม่แข็งแรงเป็นโรคแก่ชรา ยาย อายุ 57 ปี ไม่มีอาชีพ น้องสาวยาย อายุ 55 ปี อาชีพ เผาถ่านขาย รายได้ไม่แน่นอน สามีน้องสาวยาย อายุ 60 ปี อาชีพ เผาถ่านขาย รายได้ไม่แน่นอน มีน้องชายเป็นลูกพี่ลูกน้อง 1 คน และน้องสาวเป็นลูกพี่ลูกน้องอีก 2 คน

สภาพปัญหา

1. เด็กหญิงแนนมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงต้องพบแพทย์เป็นประจำ
2. การเดินทางในการมารับการรักษาเป็นระยะทางที่ไกล (โรงพยาบาลศรีนครินทร์)
3. ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับการรักษา
4. สภาพรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพของครอบครัว เนื่องจากครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก
5. เด็กหญิงแนนไม่ได้ศึกษาต่อ เนื่องจากสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง

กระบวนการการให้ความช่วยเหลือทางสังคมสงเคราะห์

1. ลงสำรวจพื้นที่ตามบ้านเลขที่ ที่ระบุ สร้างสัมพันธภาพที่ดี สอบถามข้อมูลสภาพปัญหาเกี่ยวกับเด็กหญิงแนนกับน้องสาวยาย ซึ่งเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กหญิงแนนตั้งแต่เกิด
2. นำข้อมูลของเด็กหญิงแนนและครอบครัว มาประเมินวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่เด็กและครอบครัว
3. นำข้อมูลที่ประเมินวิเคราะห์แล้ว เข้าที่ประชุมร่วมสหวิชาชีพภายในสถานสงเคราะห์ เพื่อวางแผนดำเนินการจัดสรรหาทรัพยากรที่ใช้ในการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
4. นำแผนการให้ความช่วยเหลือที่ลงมติจากที่ประชุม เสนอต่อครอบครัวเด็กหญิงแนน เพื่อตัดสินใจว่าจะลบความช่วยเหลือหรือไม่
5. ดำเนินการตามแผนการ การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นและระยะยาวต่อไป

หลักการที่ใช้ในการสังคมนาเคราะห

- หลักการสังคมนาเคราะหตามแนวพุทธ ผูเขียนขอยกเอาหลักการที่เกี่ยวกับ พรหมวิหาร
- 4 เนื่องจากเป็นธรรมในการดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐ และเป็นธรรมในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น อันได้แก่
- เมตตา** ความเมตตาเป็นหลักการข้อนี้เป็นหลักการที่นักสังคมนาเคราะหพึงมีในตนเอง เป็นการต้องการเห็นบุคคลหรือสิ่งมีชีวิตที่อาศัยสภาพแวดล้อมบนโลกด้วยกัน พ้นจากปัญหาที่เจอและสามารถดำรงชีวิตอย่างปกติสุข เช่นเดียวกับความเมตตาของนักสังคมนาเคราะหที่ต้องมีหลักในความเมตตาในการช่วยเหลือ ผู้ที่ประสบกับสภาพปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาของปัจเจกคน กลุ่มคนหรือแม้กระทั่งปัญหาในชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาชีวิต ของบุคคล กลุ่มคน และชุมชน ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คือเป็นการใช้หลักการในการปฏิบัติงาน เช่นการลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์เพื่อทำการเก็บข้อมูล ถึงไม่รู้ว่าการไปลงสัมภาษณ์จะต้องพบกับอะไรบ้าง แต่ด้วยความเมตตาที่เมตตาสังคมนาเคราะหก็ต้องดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือ
- กรุณา** นักสังคมนาเคราะหเป็นบุคคลที่มีความสงสาร ความต้องการที่อยากช่วยผู้อื่นให้พ้นจากสภาวะแห่งความทุกข์ที่เกิดจากสภาพปัญหาของมนุษย์ โดยการจัดสรรหาทรัพยากรหรือสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อนำมาช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น โดยมุ่งหวังในสิทธิต่าง ๆ ที่บุคคล กลุ่มคน หรือชุมชน ร่วมไปถึงผู้ป่วยติดเชื้ที่ควรได้รับจากภาครัฐหรือเอกชน โดยหวังผลแค่เพียงการที่ทุกคนได้มีโอกาสในการเข้าถึงสิทธิที่ความได้รับ และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้โดยไม่โดนกีดกัน
- มุทิตา** การยินดีเมื่อเห็นบุคคลภายในสังคม ได้อยู่ดีกินดี ปราศจากความทุกข์ร้อน ได้รับสิทธิต่าง ๆ ได้รับและยินดีกับการที่เห็นผู้ใช้บริการหรือผู้ป่วยสามารถดำรงชีวิตและก้าวต่อไปได้ด้วยตนเองอยู่กับสังคมได้โดยไม่มีปัญหา
- อุเบกขา** การปล่อยวางหรือการทำให้เข้าใจถึงสัจธรรมของสิ่งมีชีวิต ว่าด้วยความไม่เที่ยงไม่มั่นคงถาวร ทุกสิ่งล้วนแต่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และก็ดับไปตามวันเวลา การสังคมนาเคราะหก็เช่นกันเมื่อมีการเริ่มทำการให้การช่วยเหลือทางสังคมนาเคราะห ก็ต้องมีการยุติการช่วยเหลือทางสังคมนาเคราะหเป็นธรรมดาไม่ว่าการยุตินั้นจะเกิดจากผู้ให้บริการ ผู้ป่วย หรือตัวนักสังคมนาเคราะหเอง เมื่อยุติแล้วนักสังคมนาเคราะหควรปล่อยวาง ไม่ว่าผลการช่วยเหลือจะดีขึ้นหรือไม่ ไม่ควรนำมาเป็นที่ตั้งของการที่ต้องรับผิดชอบของตนเอง

สรุป

บทบาทนักสังคมนาเคราะหกับการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้ HIV เป็นการดำเนินงานร่วมกันของสหวิชาชีพเพื่อช่วยเหลือ และมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ติดเชื้ HIV เพื่อการดำเนินชีวิตต่อไปของผู้ป่วย และสามารถให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้ HIV ดูแลและช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างปกติ ปราศจากปัญหา เรื่องความรังเกียจจากสังคม และได้รับสิทธิในสวัสดิการที่ผู้ป่วยติดเชื้ HIV พึงได้รับอย่างเหมาะสม โดยงานที่ผูเขียนได้เขียน เป็นงานวิชาชีพหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ นั่นคือนักสังคมนาเคราะห ที่มีส่วนเข้ามาในการช่วยเหลือผู้ป่วยในหลายด้าน ในข้างต้น ไม่ว่าจะเป็น สิทธิในสวัสดิการ การรักษาของตัวผู้ป่วย สิทธิในการรับเงินช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้ HIV และยังมีการดำเนินการให้คำปรึกษา ให้

ความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อไวรัส HIV สำหรับคนในครอบครัวผู้ป่วย กลุ่มคนและและชุมชนเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ ให้ผู้ป่วยสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นปกติ

นักสังคมสงเคราะห์นั้น ทำการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ โดยอาศัยทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทักษะการสร้างสัมพันธ์ทางวิชาชีพ ในการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนในการช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ ทักษะการสังเกต โดยทักษะนี้จะควบคู่กับทักษะกาสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลปัญหาต่าง ๆ ของผู้ป่วยติดเชื้อ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นเข้าสู่กระบวนการการวิเคราะห์ปัญหา ทักษะการเยี่ยมบ้าน ทักษะการจดบันทึก ทักษะการส่งต่อ ทักษะการยุติ ซึ่งรวมแล้วเป็นทักษะในการดำเนินกระบวนการ ในการช่วยเหลือผู้ใช้บริการหรือผู้ป่วยซึ่งทั้งหมดที่ผู้เขียนได้เขียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์เพื่อชี้และแสดงให้เห็นถึงวิชาชีพอีกหนึ่งวิชาชีพที่สำคัญในการมีบทบาทหน้าที่การช่วยเหลือผู้ป่วยติดเชื้อ HIV เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ HB. (2560). การป้องกันโรคเอดส์. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563, จาก
<https://hd.co.th/aids.prevention>
- ข่าว TCIJ. (2560). ไทยมีผู้ติดเชื้อ HIV รายใหม่ 17 คนต่อวัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563, จาก
<https://www.tcijthai.com/news/2019/11/scoop/9565>
- จงจิตต์ ไศภณคณาภรณ์. (2551). บทบาทหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563,
สังคมสงเคราะห์เบื้องต้น สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพมหานคร.
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง), หน้า 111-118.
- พระชยา นันทมนูณี. (2560). นักสังคมสงเคราะห์ผู้แก้ปัญหาความต้องการของมนุษย์. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม
2563, จาก Sogjn.mcu.ac.th > google-document-embedder > load >
- ธนา นิลชัยโกวิทย์. (2538). ปัญหาจิตเวชที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อ HIV. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2563,
จาก <https://med.mahidol.ac.th/ramamental/generaldoctor/06052015-1319>
- นงลัก เอมประดิษฐ์. (2527). แนวคิดและวิธีการสังคมสงเคราะห์. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563, จาก
<https://shorturl.asia/VTxau>
- นิพนธ์พร วรมงคล. (2545). การป้องกันการติดเชื้อ HIV จากมารดาสู่ทารก. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม
2563, จาก <https://shorturl.asia/RdHyf>
- ปทุมธารัตน์ นาชัยโชติ. (2561). แนวคิดและทฤษฎีของ Abraham H.Maslow. สืบค้นเมื่อวันที่ 10
พฤศจิกายน 2563, จาก <http://phunthararat.blogspot.com/2018/11/abraham-maslow.html>
- สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2535). ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2563,
ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 4
(กรุงเทพมหานคร.สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)
- อนุวัฒน์ กิระสุนทรพงษ์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดเชื้อ. (2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม
2563, จาก <https://www.bumrungrad.com/th/health-blog/november-2016/hiv-aids-infection-treatment>